

Idéplattform

Denna idéplattform syftar till att tydliggöra de principer, normer och värden som sammantagna formar grunden för en god öppen fritidsverksamhet. Detta dokument är *inte* att betrakta som den måttstock som formar kraven för medlemskap i KEKS, utan skall istället ses som den gemensamma plattform som det är medlemmarnas uppgift att hjälpa varandra att bygga.

Bakgrund

Dagens urbaniserade och segregerade samhälle saknar i stort sett helt offentliga arenor där människor kan mötas oberoende av bakgrund, intressen, aktiviteter eller andra uttalade syften. Denna samhällsbrist drabbar alla men är extra allvarlig för ungdomar eftersom dessa, för sin utveckling till socialt kompetenta vuxna, behöver utforska och träna sig själva som sociala varelser utanför den egna familjen och fria från skolans begränsningar.

Den öppna fritidsverksamheten är därför en, i sig, viktig del i det öppna samhället och måste ges möjligheten att fungera och utvecklas i sin egen rätt.

Den öppna fritidsverksamheten har som övergripande mål att brukarnas grundläggande sociala behov tillfredsställs. Till dessa behov hör upplevelsen av sammanhang, gemenskap och möjligheten att påverka. Verksamheten kan dock aldrig tillfredsställa dessa behov *åt* brukarna.

Den öppna fritidsverksamhetens roll är därför att:

- i kontinuerlig dialog med uppdragsgivare, medborgare och brukare kartlägga vilka verksamheter och aktiviteter som väcker målgruppens engagemang och intresse.
- etablera de praktiska förutsättningar, i form av organisation, lokaler, material, information etc, som måste vara uppfyllda för att de sociala behoven skall kunna tillfredsställas inom ramen för de verksamheter/aktiviteter som bedrivs.
- via stöd, vägledning och motiverande åtgärder göra det möjligt för brukarna att tillfredsställa sina behov.

Den öppna fritidsverksamhetens utgångspunkt är att det är individens egna erfarenheter och kunskaper, i kombination med viljan att vara subjekt i sitt eget liv, som måste ligga till grund för mänsklig utveckling och ett gott liv. Eventuella destruktiva beteenden och andra symptom på missförhållanden bör därför inte tas som utgångspunkt för den öppna fritidsverksamhetens agerande. Bara genom att bejaka det friska och positiva kan en verksamhet som bygger på frivillighet åstadkomma varaktigt förändring och nå sina mål.

Den öppna fritidsverksamhetens förhållningssätt kan utifrån detta beskrivas som främjande. Detta förhållningssätt har med säkerhet en förebyggande effekt.

Den öppna fritidsverksamheten bör, för att kunna nå sina mål, karakteriseras av att den är:

Frivillig; brukarna deltar för att de själva vill, inte inom ramen för någon social eller utbildningsmässig åtgärd.

Öppen; det krävs inga speciella förutsättningar eller färdigheter för att kunna delta. Brukarna väljer själva vilken relation de skall ha till verksamheten; om de vill komma regelbundet eller sporadiskt, om de vill ingå i någon grupp eller inte.

Processtyrd; verksamhetens mål och metod är överordnat dess sakinnehåll. Det centrala är inte vad man gör utan hur man organiserar verksamheten och de sociala behov detta tillfredsställer.

Trygg; social utveckling förutsätter en grundläggande trygghet. Inga typer av rasism, sexism, homofobi eller andra uttryck för bristande respekt för individens integritet och grundläggande mänskliga rättigheter accepteras. Detta oavsett om förtrycket accepteras av den utsatte eller ej. Trygghet kräver också en miljö helt fri från våld, alkohol och droger. Den öppna fritidsverksamheten bör också erbjuda sina brukare möjligheter till lokaler som fritt kan utformas och disponeras utifrån verksamhetens aktuella behov och tydligt reglerade former för möjlighet till inflytande och delaktighet.

Den öppna fritidsverksamhetens grundläggande metod är utifrån ovanstående att verka för att det kring brukarnas intressen och aktiviteter växer fram sociala sammanhang

- där besökaren får stöd att bli den främsta resursen i sitt eget liv.
- där besökarnas egna erfarenheter och kunskaper blir verktyg för utveckling.
- där ett gemensamt utforskande och reflekterande ersätter färdiga svar.
- som visar på möjligheter och föder vilja att nå dem.

Den öppna fritidsverksamhetens fokus på sociala sammanhang, i kombination med ett främjande förhållningssätt, innebär också att man primärt arbetar med grupper och inte med individuellt behandlingsarbete.

Den öppna fritidsverksamhetens målgrupp

Människans grundläggande behov är i hög utsträckning desamma oavsett ålder. De medel, metoder och sammanhang där de kan tillfredsställas varierar dock. Det krävs därför olika "verktyg" för att, på frivillighetens grund, tillfredsställa dessa behov hos en 12-, en 18-, eller en 48-åring. Av dessa, likväl som av ekonomiska och lokalmässiga, skäl kan det därför

vara svårt att få flera olika grupper att ta samma arena i besittning samtidigt. Den öppna fritidsverksamhetens målgrupp måste därför bestämmas lokalt. Social utveckling förutsätter dock ett levande umgänge över generationsgränserna och det är därför den öppna fritidsverksamhetens uppdrag att, i mån av möjlighet, verka för detta. Oavsett vilken bör målgruppen, och den konkreta innebörden av eventuella prioriteringar inom denna, vara klart och tydligt preciserad.

Den öppna fritidsverksamhetens medel

Personalens kompetens är en avgörande faktor för i vilken utsträckning den öppna fritidsverksamheten kommer att nå sina mål. Precis som lokaler, material och övriga resurser är dock personalen att betrakta som medel för att nå uppsatta mål. Personalens centrala roll i en flexibel och behovsstyrd verksamhet gör dock att en av KEKS centrala uppgifter är att bidra till en kompetensutveckling anpassad till denna grundsyn och de krav den ställer.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet

Bara genom att mäta i vad mån man tillfredsställer brukarnas behov och genom att sätta detta i relation till nyttjade resurser kan man utveckla verksamheten och mäta dess kvalitet.